ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 2ας Οκτωβρίου 1991 *

Στην υπόθεση C-8/90,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Hof van cassatie van België προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της ποινικής δίκης που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου κατά των

Willy Kennes,

Verkooyen PVBA,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 18 του κανονισμού (ΕΟΚ) 3820/85 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1985, για την εναρμόνιση ορισμένων κοινωνικών διατάξεων στον τομέα των οδικών μεταφορών (ΕΕ L 370, σ. 1),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, πρόεδρο τμήματος, Sir Gordon Slynn και R. Joliet, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: C. O. Lenz
γραμματέας: J. A. Pompe, βοηθός γραμματέας,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τη Rosemary Caudwell, του Treasury Solicitor's Department·

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Thomas Van Rijn, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας·

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της Επιτροπής και της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενης από τον D. Wyatt, του Treasury Solicitor's Department, κατά τη συνεδρίαση της 15ης Ιανουαρίου 1991,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 5ης Φεβρουαρίου 1991,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με Διάταξη της 9ης Ιανουαρίου 1990, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 12 Ιανουαρίου 1990, το Hof van cassatie van België υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, ερώτημα ως προς την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΟΚ) 3820/85 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1985, για την εναρμόνιση ορισμένων κοινωνικών διατάξεων στον τομέα των οδικών μεταφορών (ΕΕ L 370, σ. 1).

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο ποινικής δίκης κατά του Kennes, οδηγού αυτοκινήτων, και της εταιρίας Verkooyen, εργοδότριάς του, ως αστικώς υπεύθυνης, επειδή ο Kennes παρέβη ορισμένες διατάξεις του κανονισμού 3820/85 σχετικές με την ανώτατη ημερήσια διάρκεια οδηγήσεως και την υποχρεωτική διάρκεια του χρόνου αναπαύσεως.

3 Ο κανονισμός 3820/85 κατέστησε ελαστικότερες τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ) 543/69 του Συμβουλίου, της 25ης Μαρτίου 1969, περί εναρμονίσεως ορισμένων κοινωνικών διατάξεων που αφορούν τις οδικές μεταφορές (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 47), με τον οποίο καθορίστηκαν ημερήσια και εβδομαδιαία όρια για τις περιόδους οδηγήσεως και επιβλήθηκαν ορισμένες περίοδοι αναπαύσεως. Με το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 543/69, όπως και με το άρθρο 17, παράγραφος 1, του κανονισμού 3820/85, επιβάλλεται στα κράτη μέλη η υποχρέωση να λάβουν τα μέτρα που απαιτούνται για την εκτέλεση των αντιστοίχων κανονισμών, ιδίως σε ό,τι αφορά τις κυρώσεις που πρέπει να επιβάλλονται σε περίπτωση παραβάσεως.

4 Ο κανονισμός 543/69 καταργήθηκε, εκτός από δύο προσωρινές εξαιρέσεις, με το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 3820/85. Κατά το άρθρο 18, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, « οι αναφορές στον καταργηθέντα (...) κανονισμό πρέπει να νοούνται ότι γίνονται στον παρόντα κανονισμό ». Ο κανονισμός 3820/85 τέθηκε σε ισχύ στις 29 Σεπτεμβρίου 1986 (άρθρο 19).

5 Το Βασίλειο του Βελγίου θέσπισε διατάξεις για την εκτέλεση του κανονισμού 543/69 με βασιλικό διάταγμα της 23ης Μαρτίου 1970 (*Moniteur belge* της 1.4.1970) και για την εκτέλεση του κανονισμού 3820/85 με βασιλικό διάταγμα της 13ης Μαΐου 1987 (*Moniteur belge* της 4.6.1987).

6 Στις 3 και 4 Νοεμβρίου 1986, δηλαδή μετά τη θέση σε ισχύ του κανονισμού 3820/85 και την κατάργηση του κανονισμού 543/69, αλλά πριν η Βελγική Κυβέρνηση λάβει μέτρα για την εκτέλεση του κανονισμού 3820/85, ο Kennes διώχθηκε ποινικώς για παράβαση των άρθρων 6, 7 και 8 του τελευταίου αυτού κανονισμού.

7 Το correctionele rechtbank te Turnhout απάλλαξε τους κατηγορουμένους επειδή κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών δεν υφίστατο καμία νομική βάση επί της οποίας θα μπορούσε να στηρίξει την επιβολή ποινής: αφενός μεν, ο κανονισμός 3820/85 δεν προέβλεπε ποινικές κυρώσεις, αφετέρου δε, το βασιλικό διάταγμα της 23ης Μαρτίου 1970, που είχε εκδοθεί προς εκτέλεση του κανονισμού 543/69, δεν είχε πλέον εφαρμογή.

8 Επιληφθέν αιτήσεως αναιρέσεως, το Hof van cassatie αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

« Έχει το άρθρο 18, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3820/85 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1985, για την εναρμόνιση ορισμένων κοινωνικών διατάξεων στον τομέα των οδικών μεταφορών, την έννοια ότι αναφορές του κανονισμού (ΕΟΚ) 543/69 σε διατάξεις της εσωτερικής νομοθεσίας που αφορούν μέτρα εκτελέσεως του εν λόγω κανονισμού πρέπει επίσης να νοούνται ως αναφορές κατά την έννοια του ανωτέρω άρθρου 18, παράγραφος 2; »

9 Στην έκθεση ακροατηρίου αναπτύσσονται λεπτομερώς τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς της κύριας δίκης, η εξέλιξη της διαδικασίας καθώς και οι γραπτές παρατηρήσεις που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται κατωτέρω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.

10 Παρατηρείται καταρχάς ότι το άρθρο 17, παράγραφος 1, του κανονισμού 3820/85, το οποίο περιλαμβάνεται στο τμήμα VIII, « Έλεγχος και κυρώσεις », δεν προβλέπει ρητώς την παράταση της ισχύος των διατάξεων της εσωτερικής νομοθεσίας που προβλέπουν μέτρα εκτελέσεως του κανονισμού 543/69. Αντιθέτως, με το άρθρο 17, παράγραφος 1, επιβάλλεται στα κράτη μέλη μία νέα υποχρέωση κατά την οποία οφείλουν να θεσπίσουν εγκαίρως τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για την εκτέλεση του κανονισμού 3820/85, περιλαμβανομένων διατάξεων σχετικών με τις επιβλητέες κυρώσεις σε περίπτωση παραβάσεως.

11 Εν συνεχεία πρέπει να τονιστεί ότι αντικείμενο του άρθρου 18, το οποίο περιλαμβάνεται στις « τελικές διατάξεις » του κανονισμού 3820/85, είναι η μεταφορά σε νομοθετικό επίπεδο των συνεπειών των τροποποιήσεων που επέφεραν στους υφιστάμενους κανόνες οι υπόλοιπες διατάξεις του κανονισμού. Όπως προκύπτει από τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 3820/85, σκοπός του Συμβουλίου υπήρξε, λαμβανομένων υπόψη των επιφερομένων τροποποιήσεων, η συγκέντρωση σε ενιαίο κείμενο του συνόλου των διατάξεων των σχετικών με την κοινωνική ασφάλιση στον τομέα των οδικών μεταφορών. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ο κανονισμός 543/69 καταργήθηκε με το άρθρο 18, παράγραφος 1.

12 Κατά συνέπεια, είναι σαφές ότι με το άρθρο 18, παράγραφος 2, επιβεβαιώνονται οι συνέπειες, σε κοινοτικό επίπεδο, της καταργήσεως του κανονισμού 543/69. Σκοπός του επομένως ήταν να διασφαλιστεί ότι οι αναφορές στον εν λόγω κανονισμό που περιέχονται σε άλλα κοινοτικά μέτρα, όπως στην οδηγία 80/1263/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 4ης Δεκεμβρίου 1980, περί καθιερώσεως κοινοτικής αδείας οδηγήσεως (ΕΕ ειδ. έκδ. 13/010, σ. 89), θα νοούνται ως αναφορές στον κανονισμό 3820/85. Συνεπώς, το άρθρο αυτό δεν θίγει καθόλου τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας που θεσπίστηκαν κατ' εφαρμογή του άρθρου 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 543/69.

13 Στο ερώτημα που υπέβαλε το Hof van cassatie van België επιβάλλεται, κατά συνέπεια, να δοθεί ως απάντηση ότι το άρθρο 18, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3820/85 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1985, για την εναρμόνιση ορισμένων

κοινωνικών διατάξεων στον τομέα των οδικών μεταφορών, έχει την έννοια ότι δεν αφορά τις αναφορές στον καταργηθέντα κανονισμό 543/69 που περιέχονται στις διατάξεις της εσωτερικής νομοθεσίας περί μέτρων εκτελέσεως του τελευταίου αυτού κανονισμού.

Επί των δικαστικών εξόδων

14 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η διαδικασία έχει, ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης, τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε το Hof van cassatie van België, με Διάταξη της 9ης Ιανουαρίου 1990, αποφαίνεται:

Το άρθρο 18, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3820/85 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1985, για την εναρμόνιση ορισμένων κοινωνικών διατάξεων στον τομέα των οδικών μεταφορών, έχει την έννοια ότι δεν αφορά τις αναφορές στον καταργηθέντα κανονισμό 543/69 που περιέχονται στις διατάξεις της εσωτερικής νομοθεσίας περί μέτρων εκτελέσεως του τελευταίου αυτού κανονισμού.

Rodríguez Iglesias Slynn Joliet

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 2 Οκτωβρίου 1991.

Ο Γραμματέας

J.-G. Giraud

Ο Πρόεδρος του πρώτου τμήματος

Rodríguez Iglesias